

**PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
POLICHROMII ŚCIENNYCH I ELEMENTÓW WYPOSAŻENIA
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJSWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE**

1. POLICHROMIE ŚCIENNE
2. OŁTARZ GŁÓWNY
3. OŁTARZE BOCZNE
4. OBRAZY
5. AMBONA I CHRZCIELNICA
6. EMPORA I PROSPEKT ORGANOWY
7. EPITAFIA
8. VARIA
9. ORNATY

OPRACOWAŁA:

konserwator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
POLICHROMIE ŚCIENNE
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konservator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

POLICHROMIE SEBASTIANA ECKSTEINA

sceny z prezbiterium, nawy głównej oraz dekoracja
naw bocznych

Autor: Sebastian Ekstein

Datowanie: 1749

- Północna ściana prezbiterium
Nr rejestru: Kl. III-660/47/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 98; wymiary 200 x 600 cm
- Chrzest Chrystusa, scena na północnej ścianie
prezbiterium
Nr rejestru: Kl. III-660/48/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 99; wymiary 200 x 400 cm
- Wizyta trzech aniołów u Abrahama, scena na
południowej ścianie prezbiterium,
Nr rejestru: Kl. III-660/49/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 100; wymiary 200 x 400 cm
- Anioł z arma Christi,
Nr rejestru: Kl. III-660/51/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 102; wymiary: 272 x 350 cm
- Św. Mateusz i św. Tomasz
Nr rejestru: Kl. III-660/52/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 103; wymiary: 240 x 600 cm
- Św. Piotr i św. Paweł
Nr rejestru: Kl. III-660/54/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 105; wymiary: 240 x 600 cm
- Św. Andrzej i św. Jakub.
Nr rejestru: Kl. III-660/53/68 z dnia 14.08.1968 r. poz. 104; wymiary: 240 x 600 cm
- Św. Filip i św. Bartłomiej
Nr rejestru: Kl. III-660/55/68 z dnia 14.08.1968 r. poz. 106; wymiary: 240 x 600 cm

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej.
2. Odsłonięcie oryginalnych warstw tynków i polichromii. Oczyszczenie powierzchni malowidła (mechanicznie: skalpelami, gumkami, sztyftami z włókien szklanych, gąbkami Wishab oraz tamponami nasączonymi wodą.)
3. Konsolidacja polichromii (np. roztwór Paraloidu B72 acetonie zróżnicowanym stężeniu)
4. Podklejenie i konsolidacja oryginalnego tynku (Primal AC 33, Ledan TB1).
5. Oczyszczenie i impregnacja z równoczesną dezynsekcją elementów drewnianych (Hekol L50)
6. Ewentualne naprawy stolarskie drewnianych elementów.
7. Założenie kitów i łąt wapienno-piaskowych (np. wapno lasowane, piasek kwarcowy, Ledan TB1)
8. Wykonanie retuszy scalających (Primal AC33, pigmenty Kremmer)
9. Zabezpieczenie powierzchni polichromii (np. 3% roztworem Paraloidu B72 toluenie)
10. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej

KAPLICA SERCA JEZUSOWEGO

Scena Chusta św. Weroniki – sufit kaplicy

Nr rejestru: Kl. III-660/50/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 101

Wymiary: 275 x 330 cm

Polichromia ołtarzowa

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 15, WKZ-
5330/1/93

Wymiary: ściana zachodnia 225 x 350 cm

Archaniół z arma Christi

Nr rejestru: Kl. III-660/51/68 z dnia 14.08.1968 r.
poz. 102

Wymiary: 272 x 350 cm

Autor: Sebastian Eckstein

Datowanie: 1749

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej.
2. Odsłonięcie oryginalnych warstw tynków i polichromii. Usunięcie pudrujących się warstw z lat 70-tych, usunięcie pozostałości przemalowań z początku XX w., usunięcie zmienionych kolorystycznie retuszy, usunięcie zbyt rozległych, osłabionych i niepasujących powierzchni uzupełnień zaparwy, doczyszczanie powierzchni malowidła (mechanicznie: skalpelami, gumkami, sztyftami z włókien szklanych, gabkami Wishab oraz tamponami nasączonymi wodą.)
3. Konsolidacja polichromii (np. roztwór Paraloidu B72 acetonie zróżnicowanym stężeniu)
4. Podklejenie i konsolidacja oryginalnego tynku (Primal AC 33, Ledan TB1).
5. Założenie kitów i łąt wapienno-piaskowych (np. wapno lasowane, piasek kwarcowy, Ledan TB1)
6. Wykonanie retuszy scalających (Primal AC33, pigmenty Kremmer)
7. Zabezpieczenie powierzchni polichromii (np. 3% roztworem Paraloidu B72 toluenie)
8. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej

POLICHROMIE WŁADYSŁAWA DRAPIEWSKIEGO

Datowanie: nawa południowa i północna (sklepienie i ściany) 1910 – 1911
sklepienie nawy głównej i prezbiterium lata 20. XX w

NAWA POŁUDNIOWA

1. Chrystus błogosławiący, pierwsze przęsło sklepienia południowej nawy bocznej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
2. Atrybuty św. Wincentego drugie przęsło sklepienia południowej nawy bocznej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
3. Atrybuty papieskie, trzecie przęsło sklepienia południowej nawy bocznej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93

NAWA PÓŁNOCNA

4. Koronacja Matki Bożej, pierwsze przęsło sklepienia północnej nawy bocznej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
5. Atrybuty św. Elżbiety, drugie przęsło sklepienia północnej nawy bocznej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
6. Atrybuty św. Katarzyny, trzecie przęsło sklepienia północnej nawy bocznej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93

PREZBITERIUM

7. Symbole czterech ewangelistów, pierwsze przęsło sklepienia prezbiterium,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
8. Atrybuty męki Chrystusa, drugie przęsło prezbiterium,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
9. Anioł z chustą św. Weroniki, prezbiterium strona południowa,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
10. Anioł z krzyżem, prezbiterium strona północna,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
11. Anioł z włócznią, pierwsze przęsło sklepienia prezbiterium strona północna,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
12. Anioł z koroną cierniową, drugie przęsło sklepienia prezbiterium strona północna,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93

NAWA GŁÓWNA

13. Emblematy NMP, pierwsze przęsło sklepienia nawy głównej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
14. Emblematy NMP, drugie przęsło sklepienia nawy głównej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93
15. Emblematy NMP, trzecie przęsło sklepienia nawy głównej,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 18, WKZ-5330/1/93

*Nawa północna, trzecie przęsło,
atrybuty św. Katarzyny*

Nawa główna, trzecie przęsło,

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej.
2. Odsłonięcie polichromii Drapiewskiego. Usunięcie pudrujących się warstw z lat 70-tych, usunięcie zmienionych kolorystycznie retuszy, usunięcie zbyt rozległych, osłabionych i nie pasujących powierzchnią uzupełnień zaprawy, doczyszczanie powierzchni malowidła (mechanicznie: skalpelami, gumkami, sztyftami z włókien szklanych, gąbkami Wishab oraz tamponami nasączonymi wodą.)
3. Konsolidacja polichromii (np. roztwór Paraloidu B72 acetonie zróżnicowanym stężeniu)
4. Podklejenie i konsolidacja oryginalnego tynku (Primal E 330, Ledan TB1).
5. Założenie kitów i łąt wapienno-piaskowych (np. wapno lasowane, piasek kwarcowy, Ledan TB1)
6. Uzupełnienie złocien złotem w płatkach na mikstion.
7. Wykonanie retuszy scalających (np. Primal AC33, pigmenty Kremmer)
8. Zabezpieczenie powierzchni polichromii (np. 3% roztworem Paraloidu B72 toluenie)
9. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej

POLICHROMIE LEONA DRAPIEWSKIEGO

Narodziny Chrystusa, ściana wschodnia nawy południowej,

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 17, WKZ-5330/1/93

Ofiarowanie Marii, ściana wschodnia nawy północnej,

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 16, WKZ-5330/1/93

Autor: Leon Drapiewski wg projektu Władysława Drapiewskiego

Datowanie: 1928 r.

Wymiary: 500 x 200 cm (każda scena)

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej.
2. Podklejenie i konsolidacja odspajających się warstw malarskich (Primal AC 33).
3. Usunięcie zmienionych kolorystycznie retuszy, usunięcie zbyt rozległych i osłabionych uzupełnień zaprawy, oczyszczenie powierzchni malowidła (mechanicznie: skalpelami, gumkami, sztyftami z włókien szklanych, gąbkami Wishab oraz tamponami nasączonymi wodą.)
4. Konsolidacja polichromii (np. roztwór Paraloidu B72 acetonie zróżnicowanym stężeniu)
5. Podklejenie i konsolidacja oryginalnego tynku (Primal E 330, Ledan TB1).
6. Założenie kitów i łąt wapienno-piaskowych (np. wapno lasowane, piasek kwarcowy, Ledan TB1)
7. Wykonanie retuszy scalających (np. Primal AC33, pigmenty Kremmer)
8. Zabezpieczenie powierzchni polichromii (np. 3% roztworem Paraloidu B72 toluenie)
9. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej

Ofiarowanie Marii, ściana wschodnia nawy północnej

Narodziny Chrystusa, ściana wschodnia nawy południowej

PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
OŁTARZ GŁÓWNY
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konservator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

OŁTARZ GŁÓWNY

Nr rejestru: Kl. III-660/13/68 z dnia 17.07.1968 r. poz. 64
Autor: Jan Henryk Klemm lub Jakub Fontana
Datowanie: 1749–50
Wymiary: 695 x 1100 cm
Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż aplikacji i rzeźb, przewiezienie ich do pracowni i przeprowadzenie równoległych prac konserwatorskich.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji ołtarza.
6. Dezynfekcja i dezynsekcja drewna od strony lica i odwrocia (np. Perxil/CTS, aplikacja bezpośrednio w otwory po ksylofagach metodą iniekcji).
7. Usunięcie złoczeń wykonanych metalami nieszlachetnymi (mechanicznie).
8. Usunięcie wtórnych gruntów i ewentualnych warstw wtórnych znajdujących się pod spodem wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
9. Podklejenie najstarszych zachowanych warstw.
10. Oczyszczenie odwrocia konstrukcji ołtarza.
11. Wzmocnienie strukturalne drewna konstrukcji ołtarza i aplikacji poprzez impregnację (Osolan KL w toluenie).
12. Naprawy stolarskie i ewentualne uzupełnienie brakujących fragmentów drewna odpowiednio dobranym gatunkiem drewna, fleki i wstawki wklejane na klej stolarski; stabilizacja konstrukcji.
13. Wykonanie uzupełnień snycerki odpowiednio dobranym gatunkiem drewna.
14. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kity i grunt kredowo-klejowy).
16. Wykonanie złoczeń płatkami złota na naturalnym pulmencie na poler i na mat.
17. Przetarcie i spatynowanie nowego złota.
18. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie rekonstrukcji srebrem w płatkach
19. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (szelak w alkoholu lub Paraloid B-44 w alkoholu).
20. Ewentualne uzupełnienie i regeneracja warstwy szipolen.
21. Montaż rzeźb i aplikacji.
22. Demontaż rusztowania.
23. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

RZEŻBA ŚW. PIOTR

Rzeźba ustawiona po lewej stronie w ołtarzu głównym

Nr rejestru: Kl. III-660/23/68 z dnia 25.07.1968 r. poz. 74

Autor: warsztat Johanna Georga Plerscha (Franz Antoni Vogt?)

Datowanie: 1749-50

Wymiary: wys. ok 200 cm

Styl: barokowy

OPIS: stojący w kontrapoście brodaty mężczyzna ubrany w bogato drapowane szaty, głowa zwrócona lekko w stronę lewego ramienia, w prawej dłoni para kluczy, w lewej księga.

RZEŻBA ŚW. PAWEŁ

Rzeźba ustawiona po prawej stronie w ołtarzu głównym

Nr rejestru: Kl. III-660/24/68 z dnia 25.07.1968 r. poz. 75

Autor: warsztat Johanna Georga Plerscha (Franz Antoni Vogt?)

Datowanie: 1749-50

Wymiary: wys. ok 200 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH RZEŻB:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
3. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji.
4. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych (prawdopodobnie zachowanych w niewielkim stopniu)
5. Podklejenie warstw pierwotnych (12% klejem króliczym aplikowanym na ciepło).
6. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w toluenie).
7. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit i grunt kredowo-klejowy).
8. Wykonanie złoceń płatkami złota na naturalnym pulmencie na poler i na mat.
9. Przetarcie i spatynowanie nowego złota.
10. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie rekonstrukcji.
11. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (szelak w alkoholu lub Paraloidu B-44 w alkoholu).
12. Ewentualne uzupełnienie i regeneracja warstwy szypolen karnacji.
13. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

DWA ANIOŁY

Rzeźby ze zwieńczenia ołtarza głównego

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 2

Autor: warsztat warszawski

Datowanie: 1749-50

Wymiary: ok. 150 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
3. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji.
4. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych (prawdopodobnie zachowanych w niewielkim stopniu).
5. Podklejenie warstw pierwotnych (12% klejem króliczym aplikowanym na ciepło).
6. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w toluenie).
7. Ewentualne uzupełnienie ubytków snycerki odpowiednio dobranym gatunkiem drewna.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit i grunt kredowo-klejowy).
9. Wykonanie złocień płatkami złota na naturalnym pulmencie na poler i na mat.
10. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku.
11. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (szelak w alkoholu lub Paraloidu B-44 w alkoholu).
12. Wykonanie uzupełnień i rekonstrukcji opracowania karnacji zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
13. Zabezpieczenie powierzchni karnacji.
14. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

KRZYŻ OŁTARZOWY

z ołtarza głównego

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 30,

WKZ-5330/1/93

Autor: warsztat warszawski

Datowanie: 2 poł. XVIII w.

Wymiary: wysokość krzyża 70 cm,
wysokość figury na 40 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
3. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Perxil/CTS).
4. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych.
5. Podklejenie warstw pierwotnych (12% klejem króliczym aplikowanym na ciepło).
6. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w toluenie).
7. Ewentualne uzupełnienie ubytków snycerki odpowiednio dobranym gatunkiem drewna.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit i grunt kredowo-klejowy).
9. Wykonanie złoceń płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
10. Wykonanie uzupełnień i rekonstrukcji opracowania karnacji Chrystusazgodnie z pierwotną techniką wykonania.
11. Zabezpieczenie powierzchni karnacji.
12. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

TABERNAKULUM

z ołtarza głównego

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 3, WKZ-5330/1/93

Autor: warsztat warszawski

Datowanie: 1749–50,

Wymiary: ok. 170x120 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
3. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Perxil/CTS).
4. Usunięcie warstw wtórnych wykonanych szlagmetalemi odsłonięcie warstw pierwotnych.
5. Wykonanie szczegółowych badań technologicznych oryginału.
6. Podklejenie warstw pierwotnych (12% klejem króliczym aplikowanym na ciepło).
7. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w toluenie).
8. Ewentualne naprawy stolarskie.
9. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit i grunt kredowo-klejowy).
10. Wykonanie złoceń płatkami złota na pulmencie na poler i na mat.
11. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

ANTEPEDIU

Data i numer rejestru: 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 1

Autor: warsztat warszawski

Datowanie: 1749–50,

Wymiary: 370 x 95 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
3. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Perxil/CTS).
4. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych.
5. Podklejenie warstw pierwotnych (12% klejem króliczym aplikowanym na ciepło).
6. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
7. Ewentualne uzupełnienie ubytków snycerki odpowiednio dobranym gatunkiem drewna.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit i grunt kredowo-klejowy).
9. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mat.
10. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku.
11. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (szelak w alkoholu lub Paraloidu B-44 w alkoholu).
12. Ewentualny retusz naśladowczy warstwy polichromii i jej zabezpieczenie.
13. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
OŁTARZE BOCZNE
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konservator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

OŁTARZ BOCZNY MATKI BOŻEJ

nawa północna, pierwszy od strony prezbiterium

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 4

Autor: wg projektu Nicolasa Pineau, być może Samuel Contesse

Datowanie: 1749–50

Wymiary: 475x600 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż rzeźb i aplikacji, przewiezenie do pracowni i poddanie równoległym pracom konserwatorskim.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji.
6. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
7. Usunięcie warstw wtórnych malarskich i złocen wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
8. Podklejenie (8% klejem króliczym aplikowanym na ciepło) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (np. werniks retuszerski).
9. Oczyszczenie drewnianej konstrukcji ołtarza.
10. Wzmocnienie strukturalne drewna ołtarza poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
11. Wzmocnienie i naprawa konstrukcji.
12. Uzupełnienia snycerki drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
13. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
15. Wykonanie złocen płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
16. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
17. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
18. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
19. Ewentualne zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
20. Montaż aplikacji i rzeźb na ołtarzu.
21. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

DWA ANIOŁY

Ze zwieńczenia ołtarza bocznego w nawie północnej, pierwszy od strony prezbiterium

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 4

Autor: warsztat warszawski

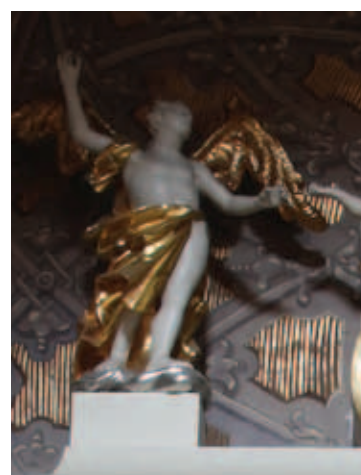
Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 90 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
13. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
14. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
15. Ewentualne zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
16. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OŁTARZ BOCZNY ŚW. ELŻBIETY

ołtarz boczny w nawie północnej, drugi od strony prezbiterium

Nr rejestru: Kl. III-660/46/68 z dnia 28.07.1968 r. poz. 97

Autor: wg projektu Nicolasa Pineau, być może Samuel Contesse

Datowanie: 1749-1750

Wymiary: 475 x 600 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż rzeźb i aplikacji, przewiezienie do pracowni i poddanie równoległym pracom konserwatorskim.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji.
6. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
7. Usunięcie warstw wtórnych malarskich i złocień wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
8. Podklejenie (8% klejem króliczym aplikowanym na ciepło) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (np. werniks retuszerski).
9. Oczyszczenie drewnianej konstrukcji ołtarza.
10. Wzmocnienie strukturalne drewna ołtarza poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
11. Wzmocnienie i naprawa konstrukcji.
12. Uzupełnienia snycerki drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
13. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
15. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
16. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
17. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
18. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
19. Ewentualne zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
20. Opracowanie sposobu ustawienia rzeźb zgodnie z układem pierwotnym.
21. Montaż aplikacji i rzeźb na ołtarzu.
22. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

RZEŻBA ŚW. KLEMENSA

obecnie z lewej strony św. Elżbiety, przed ok. 2005 z lewej strony ołtarza bocznego św. Wincenta a Paulo

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 23

Autor: rzeźbiarz z Warszawy

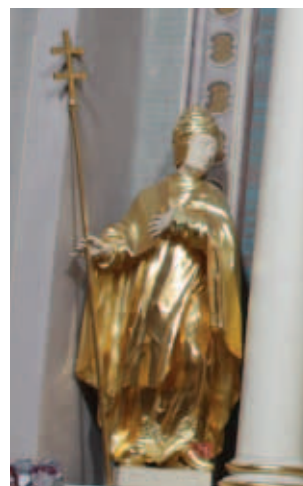
Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 150 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych.
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

RZEŻBA ANIOŁA

ze zwieńczenia ołtarza bocznego św. Elżbiety

Nr rejestru: brak numeru, wpisany razem z ołtarzem

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 100 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrzeń w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

OŁTARZ BOCZNY ŚW. KATARZYZNY ALEKSANDRYJSKIEJ

nawa północna, trzeci od strony prezbiterium

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 3

Autor: wg projektu Nicolasa Pineau, być może Samuel Contesse

Datowanie: 1749–50

Wymiary: 475 x 600 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż rzeźb i aplikacji, przewiezienie do pracowni i poddanie równoległym pracom konserwatorskim.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji.
6. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
7. Usunięcie warstw wtórnych malarskich i złocen wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
8. Podklejenie (8% klejem króliczym aplikowanym na ciepło) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (np. werniks retuszerski).
9. Oczyszczenie drewnianej konstrukcji ołtarza.
10. Wzmocnienie strukturalne drewna ołtarza poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
11. Wzmocnienie i naprawa konstrukcji.
12. Uzupełnienia snycerki drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
13. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
15. Wykonanie złocen płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
16. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
17. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
18. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
19. Ewentualne zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
20. Montaż aplikacji i rzeźb na ołtarzu.
21. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

RZEŻBA ANIOŁA

ze zwieńczenia ołtarza bocznego
św. Katarzyny

Nr rejestru: wpisane do rejestru
razem z ołtarzem

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: 1749–50

Wymiary: 120 x 70 cm

Styl: barokowy

OPIS: postać młodzieńczego anio-
ła wspartego na obłokach unoszo-

nych przez putta, głowa zwrócona w stronę lewego ramienia, prawa ręka uniesiona, lewa opusz-
czona, tors odsłonięty, dolna część ciała przesłonięta draperią, lewe kolano wsparte na obłoku, na
plecach wydane skrzydła.

CZTERY PUTTA

ze zwieńczenia ołtarza bocznego św. Katarzyny

Nr rejestru: wpisane do rejestru razem z ołtarzem św Katarzyny

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys ok 60 cm cm

Styl: barokowy

OPIS: cztery figury klęczących aniołów zwróconych w stronę krzyża w zwieńczeniu ołtarza; na ple-
cach wydane skrzydła, torsy odsłonięte, od pasa w dół sylwetki przesłonięte draperią

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocen płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

OŁTARZ BOCZNY Z OBRAZAMI MARII MAGDALENY POD KRZYŻEM I PANA JEZUSA

nawa południowa (pierwszy od strony prezbiterium) wymiary: 474 x ok. 600 cm

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 1, WKZ-5330/1/93

Autor: wg projektu Nicolasa Pineau, być może Samuel Contesse wg projektu Nicolasa Pineau,
być może Samuel Contesse

Datowanie: 1749-50

Wymiary: 474 x ok. 600 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż rzeźb i aplikacji, przewiezienie do pracowni i poddanie równoległym pracom konserwatorskim.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji.
6. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
7. Usunięcie warstw wtórnych malarskich i złocen wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
8. Podklejenie (8% klejem króliczym aplikowanym na ciepło) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (np. werniks retuszerski).
9. Oczyszczenie drewnianej konstrukcji ołtarza.
10. Wzmocnienie strukturalne drewna ołtarza poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
11. Wzmocnienie i naprawa konstrukcji.
12. Uzupełnienia snycerki drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
13. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
15. Wykonanie złocen płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
16. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
17. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
18. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
19. Ewentualne zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
20. Montaż aplikacji i rzeźb na ołtarzu.
21. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

DWA ANIOŁY

Ze zwieńczenia ołtarza bocznego w nawie południowej, pierwszy od strony prezbiterium

Nr rejestru: brak numeru – wpisane razem z ołtarzem

Autor:

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 90 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złoczeń płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

OŁTARZ BOCZNY ŚW. WINCENTEGO A PAULO

nawa południowa, drugi od strony prezbiterium

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 8

Autor: wg projektu Nicolasa Pineau, być może Samuel Contesse

Datowanie: 1749–50

Wymiary: ok. 475 x 600 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż rzeźb i aplikacji, przewiezenie do pracowni i poddanie równoległym pracom konserwatorskim.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji.
6. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
7. Usunięcie warstw wtórnych malarskich i złocień wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
8. Podklejenie (8% klejem króliczym aplikowanym na ciepło) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (np. werniks retuszerski).
9. Oczyszczenie drewnianej konstrukcji ołtarza.
10. Wzmocnienie strukturalne drewna ołtarza poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
11. Wzmocnienie i naprawa konstrukcji.
12. Uzupełnienia snycerki drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
13. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
15. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
16. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
17. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
18. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
19. Ewentualne zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
20. Opracowanie sposobu ustawienia rzeźb zgodnie z układem pierwotnym.
21. Montaż aplikacji i rzeźb na ołtarzu.
22. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

RZEŻBA NIEZNANEJ ŚWIĘTEJ – ŚW. SZCZEPAN

obecnie z prawej strony św. Wincenta a Paulo,
przed 1996 z prawej strony ołtarza bocznego św. Elżbiety
Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 7
Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 120 cm

Styl: barokowy

OPIS: postać młodego mężczyzny stojącego w kontrapoście, ubranego w długą spodnią szatę oraz wierzchnią sięgającą kolana, głowa zwrócona w stronę prawego ramienia, w prawej dłoni uniesionej na wysokość piersi kamień, w lewej opuszczonej wzdłuż ciała – gałąź palmowa.

RZEŻBA ŚW. KAZIMIERZA

przed ok. 2005 z prawej strony ołtarza bocznego
św. Wincenta a Paulo, obecnie z jego lewej strony
Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 22
Autor: rzeźbiarz z Warszawy

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 150 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (werniks końcowy).
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

RZEŻBA ANIOŁA

ze zwieńczenia ołtarza bocznego św. Wincenta a Paolo

Nr rejestru: brak numeru, wpisany razem z ołtarzem

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 100 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrzeń w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

OŁTARZ BOCZNY ŚW. MIKOŁAJA

nawa południowa, trzeci od strony prezbiterium, wymiary 475 x 600 cm,

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 2, WKZ-5330/1/93

Rzeźba anioła ze zwieńczenia ołtarza (wys. ok. 100 cm) wpisana i konserwowana razem z ołtarzem

Autor: wg projektu Nicolasa Pineau, być może Samuel Contesse

Datowanie: 1749–50

Wymiary: ok. 475x600 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż rzeźb i aplikacji, przewiezienie do pracowni i poddanie równoległym pracom konserwatorskim.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji.
6. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
7. Usunięcie warstw wtórnych malarskich i złocen wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
8. Podklejenie (8% klejem króliczym aplikowanym na ciepło) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (np. werniks retuszerski).
9. Oczyszczenie drewnianej konstrukcji ołtarza.
10. Wzmocnienie strukturalne drewna ołtarza poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
11. Wzmocnienie i naprawa konstrukcji.
12. Uzupełnienia snycerki drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
13. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
15. Wykonanie złocen płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
16. Uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
17. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
18. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
19. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
20. Montaż aplikacji i rzeźb na ołtarzu.
21. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

ANIOŁY

ze zwieńczenia ołtarza bocznego św. Mikołaja

Nr rejestru: wpisane do rejestru razem z ołtarzem św Szczepana

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys ok 60 cm cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrzeń w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

RZEŻBA ANIOŁA

ze zwieńczenia ołtarza bocznego św. Mikołaja

Nr rejestru: brak numeru, wpisany razem z ołtarzem

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: 1749–50

Wymiary: wys. ok. 100 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figur z ołtarza i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
12. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i wykonanie ewentualnych rekonstrukcji srebrem w płatkach zgodnie z pierwotną techniką wykonania. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
13. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
14. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
15. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
OBRAZY
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konserwator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

OBRAZ ŚWIĘTEJ TRÓJCY

obraz centralny w ołtarzu głównym

Nr rejestru: Kl. III-660/19/68 z dnia 19.07.1968 r. poz. 70

Autor: Szymon Czechowicz

Datowanie: ok. 1750

Wymiary: 200 x 350 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni lica i odwrocia.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynekcji (lichenicyda).
5. Demontaż z krosien i oczyszczenie odwrocia, ewentualne usunięcie dublażu.
6. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
7. Usunięcie pociemniałego werniksu.
8. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
9. Podklejenie (primal) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (werniks retuszerski).
10. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łatek płóciennych i sklejenie rozdarć.
11. Prostowanie płótna na stole dublażowym i ewentualne wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
12. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
13. Nabicie obrazu na krosna.
14. Wykonanie retuszu naśladowczego.
15. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
16. Zamontowanie obrazu w ołtarzu.
17. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ MB Z DZIECIĄTKIEM – Obraz centralny (tylni) w ołtarzu bocznym w nawie północnej, pierwszy od strony prezbiterium

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 5

Autor: -

Datowanie: 2 poł. XVII w., koszulka 1870 rok

Wymiary: 200 x 114 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni lica i odwrocia.
4. Demontaż elementów obrazu
5. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
6. Konserwacja aplikacji
  - Oczyszczenie drewnianych aplikacji z brudu i retuszy z równoczesnym podklejeniem warstw (klej króliczy 8%).
  - Impregnacja elementów drewnianych (Osolan KL).
  - Uzupełnienia ubytków drewna.
  - Przeklejenie drewna w ubytkach zaprawy (klej króliczy 8%)
  - Uzupełnienie ubytków zaprawy (kity kredowo-klejowe).
  - Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
  - Wykonanie srebrzeń srebrem w płatkach i w proszku, zabezpieczenie ich powierzchni (Paraloid B44).
7. Oczyszczenie bądź ewentualna wymiana czerwonego aksamitu, umocowanie go na twardej, cienkiej konstrukcji w celu przyłożenia do lica obrazu. (Opracowanie szczegółów montażu aksamitu).
8. Oczyszczenie odwrocia obrazu, ewentualna wymiana drewnianego podobrazia.
9. W przypadku dobrego stanu zachowania drewnianego odwrocia oczyszczenie zdemontowanego drewna i impregnacja (Osolan KL).
10. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań z lica obrazu.
11. Usunięcie pociemniałego werniksu.
12. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
13. Podklejenie (primal) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (werniks retuszerski).
14. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łątek płóciennych i sklejenie rozdarc.
15. Prostowanie płótna na stole dublażowym i ewentualne wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
16. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
17. Zamocowanie płótna na deskach.
18. Wykonanie retuszu naśladowczego.
19. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
20. Wykonanie montażu na zakonserwowanym obrazie aplikacji..
21. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ NIEPOKALANE POCZĘCIE

Obraz centralny (zasuwowy) w ołtarzu bocznym w nawie północnej, pierwszy od strony prezbiterium obraz obecnie w przeważającej części czasu opuszczony (niewidoczny).

Nr rejestru: Kl. III-660/16/68 z dnia 19.07.1968 r. poz. 67

Autor: -

Datowanie: 1859 r.

Wymiary: 110 x 200 cm

Styl: eklektyzm

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Usunięcie drewnianego podobrazia.
5. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
6. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
7. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
8. Usunięcie pociemniałego werniksu.
9. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
10. Podklejenie (primal) warstw pierwotnych.
11. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łątek płóciennych i sklejenie rozdarć.
12. Prostowanie płótna na stole dublażowym i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
13. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
15. Nabicie obrazu na nowe krosno.
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Dostosowanie rozmiaru ram do obrazu i zamontowanie go na zasuwie ołtarza.
19. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ ŚW. ELŻBIETA

obraz centralny w ołtarzu bocznym w nawa północna,
drugi od strony prezbiterium

Nr rejestru: Kl. III-660/17/68 z dnia 19.07.1968 r. poz. 68

Autor: Szymon Czechowicz

Datowanie: 1750

Wymiary: 115x220 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułą japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łątek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ ŚW. KATARZYZNY ALEKSANDRYJSKIEJ

obraz centralny w ołtarzu bocznym w nawa północna,
trzeci od strony prezbiterium

Nr rejestru: Kl. III-660/18/68 z dnia 19.07.1968 r. poz. 69

Autor: Szymon Czechowicz

Datowanie: 1750

Wymiary: 115x220 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułą japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łątek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ CHRYSTUS U SŁUPA

Obraz centralny (tylni) w ołtarzu bocznym w nawie południowej, pierwszym od strony prezbiterium
Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 16

Autor: -

Datowanie: XVII w.

Wymiary: 158 x 92 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż elementów obrazu.
5. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
6. Konserwacja metalowych aplikacji.
  - Oczyszczenie elementów metalowych z zabrudzeń i produktów korozji.
  - Zabezpieczenie powierzchni farbą antykorozyjną (Eddi Schmied).
  - Uzupełnienie ubytków pozłoty (złoto w płatkach na Istacol firmy Kölner).
7. Oczyszczenie odwrocia obrazu, ewentualna wymiana drewnianego podobrazia.
8. Impregnacja drewnianego podobrazia.
9. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
10. Usunięcie pociemniałego werniksu.
11. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
12. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
13. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łatek płóciennych i sklejenie rozdarć.
14. Prostowanie płótna z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
15. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
16. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
17. Wykonanie retuszu naśladowczego.
18. Montaż aplikacji.
19. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ MARIA MAGDALENA POD KRZYŻEM

Obraz centralny (zasuwowy – wierzchni) w ołtarzu bocznym w nawie południowej, pierwszym od strony prezbiterium, obecnie wisi na ostatnim filarze nawy południowej

Nr rejestru: Kl. III-660/14/68 z dnia 17.07.1968 r. poz. 65

Autor: Szymon Czechowicz

Datowanie: 1749-1750

Wymiary: 115 x 220 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułą japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łątek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Opracowanie montażu obrazu jako zasuwowego w ołtarzu.
19. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ ŚWIĘTY WINCENT A PAULO

Obraz centralny z ołtarza św. Wincenta a Paulo

Nr rejestru: Kl. III-660/15/68 z dnia 19.07.1968 r. poz. 66

Autor: ?

Datowanie: 1749-1750

Wymiary: 115 x 220 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułą japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łatek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ ŚWIĘTY MIKOŁAJ

Obraz centralny z ołtarza św. Mikołaja

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 19, WKZ-5330/1/93

Autor: naśladowca Szymona Czechowicza ?

Datowanie: 1750

Wymiary: 111 x 226 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułą japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łątek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBRAZ ŚWIĘTY SZCZEPANA

Obraz zasuwowy z ołtarza św. Mikołaja, obecnie wisi na ostatnim filarze nawy północnej

Nr rejestru: Kl. III-660/20/68 z dnia 19.07.1968 r. poz. 71

Autor: Szymon Czechowicz

Datowanie: 1749-50

Wymiary: 115 x 220 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułą japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łątek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Opracowanie montażu obrazu jako zasuwowego w ołtarzu.
19. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.
20. Opracowanie montażu obrazu jako zasuwowego w ołtarzu.
21. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

PORTRET JANA KLEMENSA BRANICKIEGO

Nr rejestru: Kl. III-660/21/68 z dnia 19.07.1968 r. poz. 72

Autor: Antoni Tallmann

Datowanie: ok. 1750

Wymiary: 305 x 107 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułąk japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łatek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Konserwacja ram:
  - Usunięcie wtórnych złocień i rzemalowań.
  - Podklejenie warstw pierwotnych.
  - Impregnacja drewna (Osoloan LK).
  - Naprawy stolarskie.
  - Uzupełnienie warstwy polichromii i jej zabezpieczenie.
  - Uzupełnienie złocień złotem w płatkach zgodnie z pierwotną technologią.
19. Oprawienie obrazu w ramy.
20. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

PORTRET IZABELLI Z PONIATOWSKICH BRANICKIEJ

Nr rejestru: Kl. III-660/22/68 z dnia 25.07.1968 r. poz. 73

Autor: Antoni Tallmann , kwiaty – malarz Hoese (Hezy)

Datowanie: ok. 1750

Wymiary: 305 x 107 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac oraz dokumentacji fotograficznej VIS, UV, IR.
2. Demontaż obrazu z ołtarza.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (lichenicyda).
5. Zabezpieczenie powierzchni lica bibułąk japońską.
6. Usunięcie dublażu.
7. Oczyszczenie odwrocia, ekstrakcja masy woskowo-żywicznej.
8. Wykonanie prób na usuwanie pociemniałego werniksu oraz retuszy i przemalowań.
9. Usunięcie pociemniałego werniksu.
10. Usunięcie retuszy i przemalowań oraz kitów osłabionych i wychodzących poza granice ubytku.
11. Podklejenie (klej króliczy 5%) warstw pierwotnych.
12. Wykonanie napraw płótna, wklejenie łatek płóciennych i sklejenie rozdarć.
13. Prostowanie płótna i wykonanie zabiegu dublażu na nowe podobrazie płócienne (BEVA) z jednoczesną impregnacją warstw malarskich.
14. Położenie werniksu zabezpieczającego warstwy pierwotne.
15. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kit kredowo-klejowy).
16. Wykonanie retuszu naśladowczego.
17. Położenie zabezpieczającego werniksu końcowego.
18. Konserwacja ram:
  - Usunięcie wtórnych złocień i rzemalowań.
  - Podklejenie warstw pierwotnych.
  - Impregnacja drewna (Osoloan LK)
  - Naprawy stolarskie.
  - Uzupełnienie warstwy polichromii i jej zabezpieczenie.
  - Uzupełnienie złocień złotem w płatkach zgodnie z pierwotną technologią.
19. Oprawienie obrazu w ramy.
20. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
AMBONA I CHRZCIELNICA
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konservator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

AMBONA

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 9

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: ok. 1750

Wymiary: wys. 500 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Postawienie rusztowania
2. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV, IR.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Demontaż rzeźb i aplikacji, przewiezenie do pracowni i poddanie równoległym pracom konserwatorskim.
5. Ocena stanu zachowania konstrukcji.
6. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji.
7. Usunięcie warstw wtórnych malarskich i złocień wg metodyki ustalonej na podstawie prób.
8. Podklejenie (8% klejem króliczym aplikowanym na ciepło) i zabezpieczenie warstw pierwotnych (np. werniks retuszerski).
9. Oczyszczenie drewnianej konstrukcji ambony.
10. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lądowej).
11. Wzmocnienie i naprawa konstrukcji.
12. Uzupełnienia snycerki drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
13. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
14. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
15. Wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler i na mikstion na mat.
16. Ewentualne uzupełnienie srebrzeń srebrem w proszku i zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
17. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania i opracowanie estetyczne zgodne z opinią komisji konserwatorskiej.
18. Ewentualne zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
19. Montaż aplikacji i rzeźb na ołtarzu.
20. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

RZEŻBA ŚW. MICHAŁA ARCHANIOŁA

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-
660/41/70 poz. 10

Autor: rzeźbiarz warszawski

Datowanie: ok. 1750

Wymiary: wys. 120 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni z równocześnie podklejeniem osypujących się warstw (klej króliczy 8%)
3. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
4. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób.
5. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
6. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
7. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
8. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
9. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
10. Ewentualne wykonanie złocień płatkami złota na pulmencie na poler lub na mikstion na mat, bądź srebrzeń srebrem w proszku i zabezpieczenie powierzchni srebrzeń (Paraloid B44).
11. Wykonanie uzupełnień polichromii zgodnie z pierwotną techniką i kolorystyką wykonania bądź jej rekonstrukcja na podstawie analogii, zaakceptowana przez komisję konserwatorską.
12. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
13. Ewentualne zamontowanie rzeźby na ambonie zgodnie z postanowieniem komisji konserwatorskiej.
14. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej..

CHRZCIELNICA

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 4, WKZ-5330/1/93

Autor: podstawa – warsztat krakowski?, nakrywa – rzeźbiarz warszawski

Datowanie: ok. 1750

Wymiary: wys. ok. 200 cm

Styl: barokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
3. Demontaż poszczególnych elementów
4. Konserwacja drewnianej rzeźby:
  - przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji,
  - usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób,
  - podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych,
  - wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej),
  - uzupełnienia snycerki odpowiednio dobranym drewnem,
  - przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło,
  - uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym),
  - uzupełnienie złocienia złotem w płatkach i ewentualnych srebrzeń srebrem w proszku i zabezpieczenie ich powierzchni.
  - wykonanie ewentualnych uzupełnień polichromii i zabezpieczenie ich powierzchni.
5. Konserwacja metalowej pokrywy:
  - oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych,
  - usunięcie warstw lakieru (rozpuszczalnikami organicznymi),
  - doczyszczanie powierzchni metalu,
  - zabezpieczenie powierzchni.
6. Konserwacja kamienia:
  - usunięcie wcześniejszych uzupełnień nie pasujących strukturą i kolorem do oryginału,
  - oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń,
  - oczyszczenie klejenia i ponowne sklejenie pęknięcia z wypełnieniem ubytków kamienia,
  - wypełnienie ubytków, zamknięcie szczelin i rekonstrukcja formy z zachowaniem charakteru materiału pierwotnego
  - wypolerowanie powierzchni kamienia
  - zabezpieczenie powierzchni warstwą hydrofobową
7. Montaż wszystkich elementów
8. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
EPITAFIA
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konservator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

EPITAFIUM LEONII ROZTWOROWSKIEJ

ściana wschodnia, nawa południowa

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 11, WKZ-5330/1/93

Datowanie: po 1859

Wymiary: 120x200 cm

Styl: klasycyzm

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV.
2. Demontaż konsolki drewnianej i popiersia gipsowego.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Konserwacja czarnego kamienia:
  - Usunięcie wtórnych uzupełnień wykonanych z niewłaściwych materiałów
  - Oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń
  - Usunięcie nawarstwień z powierzchni ubytków (zalecane mechaniczne mikropiaskowanie po uprzednim zabezpieczeniu powierzchni lica)
  - Wypełnienie ubytków, zamknięcie szczelin i rekonstrukcja formy z zachowaniem charakteru materiału pierwotnego
  - Opracowanie powierzchni uzupełnień (szlifowanie, polerowanie)
  - Uzupełnienie złoceń liter płatkami złota (Dukaten Doppel Gold 23 K na Istacol firmy Kölner)
  - Zabezpieczenie powierzchni obiektu (np. mikrowosk)
5. Konserwacja białego kamienia:
  - Oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń
  - Sklejenie pęknięcia
  - Wypełnienie ubytków, zamknięcie szczelin i rekonstrukcja formy z zachowaniem charakteru materiału pierwotnego
  - Opracowanie powierzchni uzupełnień (szlifowanie, polerowanie)
  - Zabezpieczenie powierzchni obiektu (np. mikrowosk).
6. Konserwacja drewnianej konsoli
  - Oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń
  - Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
  - Usunięcie warstw wtórnych według metody ustalonej na podstawie prób.
  - Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
  - Ewentualne wykonanie uzupełnień drewna, bądź wymiana mocno zniszczonych fragmentów, drewnem w odpowiednio dobranym gatunku.
  - Wykonanie uzupełnień monochromi/polichromii zgodnie z pierwotną techniką wykonania.
  - Zabezpieczenie powierzchni (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
7. Konserwacja gipsowego popiersia
  - Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych
  - Zabezpieczenie powierzchni warstwą hydrofobową (np. mikrowosk)
8. Montaż konsoli z popiersiem.
9. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

EPITAFIUM PIOTRA VON RAABEN

ściana wschodnia, nawa północna,
Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 12,
WKZ-5330/1/93

Autor: –

Datowanie: po 1873

Wymiary: 57x70 cm

Styl: neoklasycyzm

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV.
2. Demontaż obiektu ze ściany.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Konserwacja płyty kamiennej
  - Oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń
  - Usunięcie nawarstwień z powierzchni ubytków (zalecane mechaniczne mikropiaskowanie po uprzednim zabezpieczeniu powierzchni lica)
  - Wypełnienie ubytków, zamknięcie szczelin i rekonstrukcja formy z zachowaniem charakteru materiału pierwotnego
5. Oczyszczenie powierzchni ramy z zanieczyszczeń.
6. W przypadku złocienia złotem opracowanie estetyczne złocienia, uzupełnienie złocienia płatkami złota (Dukaten Doppel Gold 23 K na Istacol firmy Kölner).
7. W przypadku szlagmetalusa usunięcie metalu i wykonanie nowych złocienia złotem w płatkach (Dukaten Doppel Gold 23 K na Istacol firmy Kölner).
8. Zabezpieczenie powierzchni kamienia (np. mikrowosk)
9. Weryfikacja montażu kamienia w ramach
10. Wykonanie nowego montażu obiektu na ścianie.
11. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

EPITAFIUM JADWIGI CEBRZYŃSKIEJ,

południowy filar chóru

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 14 , WKZ-5330/1/93

Autor: –

Datowanie: po 1890

Wymiary: 38x42 cm

Styl: brak cech stylowych

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV.
2. Demontaż obiektu ze ściany
3. Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
4. Usunięcie w ubytkach produktów korozji.
5. Zabezpieczenie odsłoniętego metalu warstwą antykorozyjną (np. tanina)
6. Zabezpieczenie warstw pierwotnej polichromii (np. Paraloid B72).
7. Wykonanie retuszu naśladowczego farbami do metalu.
8. Zabezpieczenie powierzchni obiektu.
9. Weryfikacja montażu, zastosowanie zrekonstruowanych śrub z epoki.
10. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

EPITAFIUM HENRYKA DOMAŃSKIEGO

pierwszy filar od prezbiterium w nawie północnej

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 13, WKZ-5330/1/93

Autor: –

Datowanie: po 1876

Wymiary: płyta – 50x64 cm, rama – 130x96 cm

Styl: neobarok

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Demontaż obiektu ze ściany
3. Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
4. Konserwacja drewnianej ramy:
  - Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji ramy (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
  - Podklejenie warstwy zaprawy i warstw malarskich z jednoczesnym doczyszczaniem powierzchni.
  - Wykonanie wzmocnienia strukturalnego drewna poprzez impregnację (np. Osolan KL w benzynie lakowej).
  - Zabezpieczenie warstw monochromii.
  - Uzupełnienie ubytków zaprawy
  - Wykonanie retuszu naśladowczego.
  - Położenie werniksu zabezpieczającego warstwę malarską.
  - Uzupełnienie złocienia złotem w płatkach i srebrze srebrem w proszku.
  - Położenie laserunków na srebrze.
5. Konserwacja tablicy metalowej:
  - Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
  - Usunięcie w ubytkach produktów korozji.
  - Zabezpieczenie odsłoniętego metalu warstwą antykorozyjną (np. tanina)
  - Zabezpieczenie warstw pierwotnej polichromii (np. Paraloid B72).
  - Wykonanie retuszu naśladowczego farbami do metalu.
  - Uzupełnienie złocienia liter płatkami złota (Dukaten Doppel Gold 23 K na Istacol firmy Kölner)
6. Zamontowanie obiektu na ścianie.
7. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

EPITAFIUM ALEKSANDRY SOSNOWSKIEJ

filar nawy południowej

Nr rejestru: 15.02.1993 r. B-371 poz. 10 , WKZ-5330/1/93

Autor: –

Datowanie: po 1848

Wymiary: płyta 45x65 cm

Styl: neobarok

Opis: prostokątna, pozioma tablica inskrypcyjna ujęta w bogatą barokową ramę.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Demontaż obiektu ze ściany
3. Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
4. Konserwacja ramy:
  - Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji ramy.
  - Oczyszczenie powierzchni
  - Wykonanie wzmocnienia strukturalnego drewna poprzez impregnację.
  - Ewentualne usunięcie złocien wykonanych szlagmetalem i wykonanie nowych złocien złotem w płatkach na pulmencie i na mikstionie.
5. Konserwacja tablicy kamiennej:
  - Usunięcie wtórnych uzupełnień wykonanych z niewłaściwych materiałów
  - Oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń
  - Usunięcie nawarstwień z powierzchni ubytków (zalecane mechaniczne mikropiaskowanie po uprzednim zabezpieczeniu powierzchni lica)
  - Wypełnienie ubytków, zamknięcie szczelin i rekonstrukcja formy z zachowaniem charakteru materiału pierwotnego
  - Opracowanie powierzchni uzupełnień (szlifowanie, polerowanie)
  - Ewentualne usunięcie złocien liter wykonanych szlagmetalem i wykonanie nowych złocien płatkami złota (Dukaten Doppel Gold 23 K na Istacol firmy Kölner)
  - Zabezpieczenie powierzchni obiektu (np. mikrowosk)
6. Montaż obiektu na ścianie.
7. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
VARIA
KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konservator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

KRUCYFIKS

Nr rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70
poz. 26

Autor: zapewne snycerz białostocki

Datowanie: ok. po. XVIII w.

Styl: rokokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Demontaż figury i krzyża i przewiezienie do pracowni.
3. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
4. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
5. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez miejscową impregnację (Osolan KL w benzynie lakowej).
6. Usunięcie warstw wtórnych i odsłonięcie warstw pierwotnych według metody ustalonej na podstawie prób (ewentualne pozostawienie przemalowań na tablicy krzyża – do decyzji komisji konserwatorskiej).
7. Podklejenie i zabezpieczenie warstw pierwotnych.
8. Wykonanie niezbędnych uzupełnień snycerskich odpowiednio dobranym drewnem.
9. Przeklejenie ubytków zaprawy 8% klejem skórnym aplikowanym na ciepło.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy (kitem i gruntem kredowo-klejowym).
11. Wykonanie retuszu naśladowczego oraz rekonstrukcji polichromii na stopach.
12. Zabezpieczenie powierzchni polichromowanych (Paraloid B72, werniks końcowy akrylowy Lefranc et Bourgeois Satine).
13. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

POPIERSIE JANA KLEMENSA BRANICKIEGO

Autor: Żyd z Białegostoku

Datowanie: ok. 1766

Wymiary: 40 x 100 cm

Styl: barokowy

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r., nr poz. 242 KL. III-

660/41/70 poz. 25

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni.
3. Demontaż obiektu ze ściany.
4. Konserwacja kamienia:
  - oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń,
  - wypełnienie ubytków, zamknięcie szczelin i rekonstrukcja formy z zachowaniem charakteru materiału pierwotnego
  - wypolerowanie powierzchni kamienia
  - zabezpieczenie powierzchni warstwą hydrofobową
5. Konserwacja metalowej tablicy z napisem
  - Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
  - Usunięcie w ubytkach produktów korozji.
  - Zabezpieczenie odsłoniętego metalu warstwą antykorozyjną (np. tanina)
  - Zabezpieczenie warstw pierwotnej polichromii (np. Paraloid B72).
  - Wykonanie retuszu naśladowczego farbami do metalu.
  - Uzupełnienie złocen liter płatkami złota (Dukaten Doppel Gold 23 K na Istacol firmy Kölner)
6. Montaż obiektu na ścianie.
7. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

OBUDOWA LAVABO

Nr rejestru: dnia 15.02.1993 r., B-371, poz. 8 WKZ 5330/1/93

Autor: -

Datowanie: 2. poł. XIX w.

Wymiary: 260x90x70

Styl: neobarok

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac i dokumentacji fotograficznej w świetle VIS UV IR.
2. Przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji i dezynsekcji (np. Permethrin 25/75 lub Xiren).
3. Oczyszczenie powierzchni mazerunku z zanieczyszczeń.
4. Wzmocnienie strukturalne drewna poprzez miejscową impregnację (Osolan KL w benzynie lądowej).
5. Wykonanie napraw stolarskich.
6. Scalenie kolorystyczne drewna.
7. Wykonanie retuszu naśladowczego mazerunku.
8. Zabezpieczenie powierzchni zabytku (np. mikrowosk)
9. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

ZBIORNIK LAVABO

Nr rejestru: dnia 15.02.1993 r., B-371, poz. 8 WKZ 5330/1/93

Datowanie: XVIII w.

Styl: brak cech stylowych

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisu stanu zachowania przed przystąpieniem do prac.
2. Demontaż obiektu
3. Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
4. Usunięcie częściowo patyny i produktów korozji.
5. Zabezpieczenie odsłoniętego metalu warstwą antykorozyjną
6. Zamontowanie obiektu w lavabo.
7. Wykonanie dokumentacji końcowej fotograficznej i opisowej.

PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH
ORNATY
Z KOŚCIOŁA PW. TRÓJCY PRZENAJSWIĘTSZEJ
W TYKOCINIE

OPRACOWAŁA:

konserwator dzieł sztuki mgr Anna Żurek (nr dyp.6244)

ORNAT CZERWONY

Datowanie: poł. XVIII w.

Wymiary: znormalizowane

Styl: barokowy

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 34

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dezynfekcja w komorze próżniowej tlenkiem etylenu.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej ornatu przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, w trakcie i po konserwacji.
3. Demontaż ornatu: odłączenie galonów, podszewki, usztywnień.
4. Oczyszczenie mechaniczne z zanieczyszczeń powierzchniowych.
5. Oczyszczenie na mokro wszystkich elementów ornatu w wodnym roztworze detergentu Preteponu G. Wielokrotne płukanie w wodzie demineralizowanej.
6. Usunięcie deformacji w procesie suszenia, stabilizacja poprzez odpowiednie ułożenie i napięcie na płycie piankowej.
7. Przygotowanie materiałów do konserwacji:
  - Ufarbowanie tkaniny do zdublowania tkaniny jedwabnej;
  - Ufarbowanie greży jedwabnej do przymocowania odspojonych nici metalowych;
8. Wzmocnienie i zabezpieczenie najbardziej zniszczonej tkaniny jedwabnej poprzez podklejenie na podłoże dublażowe, przy użyciu cienkiego filmu z mieszaniny klejów akrylowych (Lascaux Acrylkleber 360 HV, Lascaux Acrylkleber 498 HV w proporcji 2:1)
9. Mocowanie metodą igłową odspojonych nici z opłotem metalowym.
10. Montaż ornatu zgodnie z pierwotną techniką wykonania:
  - Naszycie jedwabnej tkaniny na usztywnienie;
  - Naszycie galonów.
  - Przyszycie podszewki.
11. Przygotowanie ornatu do przechowywania i ekspozycji.
12. Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej przeprowadzonych prac konserwatorskich.

ORNAT CZERWONY Z DALMATYKĄ I STUŁĄ

Datowanie: 2. poł. XVIII w.

Wymiary: znormalizowany

Styl: barokowy

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 37

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dezynfekcja w komorze próżniowej tlenkiem etylenu.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej ornatu, dalmatyki i stuły przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, w trakcie i po konserwacji.
3. Demontaż ornatu: odłączenie galonów, koronek, jedwabnych tasiemek, podszewki i usztywnień.
4. Oczyszczenie mechaniczne z zanieczyszczeń powierzchniowych.
5. Oczyszczenie na mokro wszystkich elementów ornatu w wodnym roztworze detergentu Preteponu G. Wielokrotne płukanie w wodzie demineralizowanej.
6. Usunięcie deformacji w procesie suszenia, stabilizacja poprzez odpowiednie ułożenie i napięcie na płycie piankowej.
7. Przygotowanie materiałów do konserwacji:
  - Ufarbowanie greży jedwabnej do przymocowania odspojonych nici metalowych, galonów i koronki;
  - Ufarbowanie organzy do dublowania koronki i galonów w miejscach wymagających wzmocnienia;
8. Mocowanie metodą igłową odspojonych nici z oplotem metalowym.
9. Montaż ornatu zgodnie z pierwotną techniką wykonania:
  - Naszycie jedwabnej tkaniny na usztywnienie;
  - Naszycie galonów i koronek;
  - Przyszycie podszewki;
10. Przygotowanie ornatu do przechowywania i ekspozycji.
11. Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej przeprowadzonych prac konserwatorskich.

ORNAT CZERWONY

Datowanie: 2. poł. XVIII w. ?

Wymiary: znormalizowane

Styl: barokowy

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 33

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dezynfekcja w komorze próżniowej tlenkiem etylenu.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej ornatu przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, w trakcie i po konserwacji.
3. Demontaż ornatu: odłączenie galonów, podszewki, usztywnień.
4. Oczyszczenie mechaniczne z zanieczyszczeń powierzchniowych.
5. Oczyszczenie na mokro wszystkich elementów ornatu w wodnym roztworze detergentu Preteponu G. Wielokrotne płukanie w wodzie demineralizowanej.
6. Usunięcie deformacji w procesie suszenia, stabilizacja poprzez odpowiednie ułożenie i napięcie na płycie piankowej.
7. Montaż ornatu zgodnie z pierwotną techniką wykonania:
  - Naszycie jedwabnej tkaniny na usztywnienie;
  - Naszycie galonów.
  - Przyszycie podszewki.
8. Przygotowanie ornatu do przechowywania i ekspozycji.
9. Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej przeprowadzonych prac konserwatorskich.

ORNAT CZERWONY

Datowanie: poł. XVIII w.

Wymiary: znormalizowane

Styl: barokowy

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 36

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dezynfekcja w komorze próżniowej tlenkiem etylenu.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, dokładnej dokumentacji rysunkowej i opisowej ornatu przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, w trakcie i po konserwacji.
3. Demontaż ornatu: odłączenie podszewki, usztywnień, a także przyaplikowanych elementów haftowanych miejscach gdzie jest to konieczne.
4. Oczyszczenie mechaniczne z zanieczyszczeń powierzchniowych
5. Oczyszczenie na mokro wszystkich elementów ornatu w wodnym roztworze detergentu Preteponu G. Wielokrotne płukanie w wodzie demineralizowanej.
6. Usunięcie deformacji w procesie suszenia, stabilizacja poprzez odpowiednie ułożenie i napięcie na płycie piankowej.
7. Przygotowanie materiałów do konserwacji:
  - Ufarbowanie tkanin do zdublowania obu tkanin jedwabnych;
  - Ufarbowanie greży jedwabnej do przymocowania odspojonych nici metalowych;
8. Wzmocnienie i zabezpieczenie najbardziej zniszczonych tkanin jedwabnych, zarówno w kolumnach jak i bokach ornatu, poprzez podklejenie na podłoże dublażowe, przy użyciu cienkiego filmu z mieszaniny klejów akrylowych (Lascaux Acrykleber360 HV, Lascaux Acrykleber 498 HV w proporcji 2:1)
9. Mocowanie metodą igłową odspojonych nici z oplotem metalowym i mocowanie siatką konserwatorską tkaniny jedwabnej.
10. Montaż ornatu zgodnie z pierwotną techniką wykonania:
  - Przyaplikowanie elementów haftowanych;
  - Naszywanie jedwabnej tkaniny na usztywnienie;
  - Przyszycie podszewki;
11. Przygotowanie ornatu do przechowywania i ekspozycji.
12. Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej przeprowadzonych prac konserwatorskich.

ORNAT BIAŁY

Datowanie: poł. XVIII w.

Wymiary: znormalizowane

Styl: rokokowy

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 31

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dezynfekcja w komorze próżniowej tlenkiem etylenu.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, dokładnej dokumentacji rysunkowej i opisowej ornatu przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, w trakcie i po konserwacji.
3. Demontaż ornatu: odłączenie galonów, podszewki, usztywnień.
4. Oczyszczenie mechaniczne z zanieczyszczeń powierzchniowych
5. Oczyszczenie na mokro wszystkich elementów ornatu w wodnym roztworze detergentu Preteponu G. Wielokrotne płukanie w wodzie demineralizowanej.
6. Usunięcie deformacji w procesie suszenia, stabilizacja poprzez odpowiednie ułożenie i napięcie na płycie piankowej.
7. Przygotowanie materiałów do konserwacji:
  - Ufarbowanie tkanin do zdublowania tkaniny jedwabnej;
  - Ufarbowanie greży jedwabnej do przymocowania odspojonych nici metalowych i mocowania tkaniny siatką konserwatorską;
8. 1. Wzmocnienie i zabezpieczenie zniszczonej tkaniny jedwabnej poprzez podklejenie na podłoże dublażowe, przy użyciu cienkiego filmu z mieszaniny klejów akrylowych (Lascaux Acrylkleber 360 HV, Lascaux Acrylkleber 498 HV w proporcji 2:1)
9. Mocowanie metodą igłową odspojonych nici z opłotem metalowym w obrębie elementów haftowanych i wykonanie siatki konserwatorskiej w miejscach wymagających tego zabiegu.
10. Montaż ornatu zgodnie z pierwotną techniką wykonania:
  - Naszycie jedwabnej tkaniny na usztywnienie;
  - Naszycie galonów.
  - Przyszycie podszewki
11. Przygotowanie ornatu do przechowywania i ekspozycji.
12. Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej przeprowadzonych prac konserwatorskich.

ORNAT CZERWONY ZE STUŁĄ

Datowanie: 2. poł. XVIII w. ?

Wymiary: znormalizowane

Styl: barokowy

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 35

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dezynfekcja w komorze próżniowej tlenkiem etylenu.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej ornatu przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, w trakcie i po konserwacji.
3. Demontaż ornatu: odłączenie galonów, podszewki, usztywnień.
4. Oczyszczenie mechaniczne z zanieczyszczeń powierzchniowych.
5. Oczyszczenie na mokro wszystkich elementów ornatu w wodnym roztworze detergentu Preteponu G. Wielokrotne płukanie w wodzie demineralizowanej.
6. Usunięcie deformacji w procesie suszenia, stabilizacja poprzez odpowiednie ułożenie i napięcie na płycie piankowej.
7. Mocowanie metodą igłową odspojonych nici z oplotem metalowym.
8. Montaż ornatu zgodnie z pierwotną techniką wykonania:
  - Naszycie jedwabnej tkaniny na usztywnienie;
  - Naszycie galonów.
  - Przyszywanie podszewki.
9. Przygotowanie ornatu do przechowywania i ekspozycji.
10. Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej przeprowadzonych prac konserwatorskich.

ORNAT BIAŁY

Datowanie: ok. poł XVIII w.

Data i numer rejestru: dnia 12.12.1970 r. nr 242 Kl. III-660/41/70 poz. 32

Wymiary: znormalizowane

Styl: rokokowy

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dezynfekcja w komorze próżniowej tlenkiem etylenu.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej ornatu przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, w trakcie i po konserwacji.
3. Demontaż ornatu: odłączenie galonów, podszewki, usztywnień.
4. Oczyszczenie mechaniczne z zanieczyszczeń powierzchniowych.
5. Oczyszczenie na mokro wszystkich elementów ornatu w wodnym roztworze detergentu Preteponu G. Wielokrotne płukanie w wodzie demineralizowanej.
6. Usunięcie deformacji w procesie suszenia, stabilizacja poprzez odpowiednie ułożenie i napięcie na płycie piankowej.
7. Przygotowanie materiałów do konserwacji:
Ufarbowanie greży jedwabnej do przymocowania odspojonych nici z opłotem metalowym i blaszek;
8. Mocowanie metodą igłową odspojonych nici z opłotem metalowym i blaszek.
9. Montaż ornatu zgodnie z pierwotną techniką wykonania:
  - Naszycie jedwabnej tkaniny na usztywnienie;
  - Naszycie galonów.
  - Przyszycie podszewki.
10. Przygotowanie ornatu do przechowywania i ekspozycji.
11. Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej przeprowadzonych prac konserwatorskich.